Any LVII-Núm. 2792 BARCELONA, 6 gener 1933 Preu: 20 cts.-Atrassats, 40

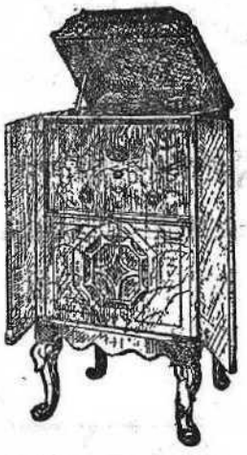

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

—Quan derogues la llei de defensa de la República!!!?...
—Quan tu deroguis la llei de l'embut.

Ràdio-Phono CLIMO

PREU:
900
PTES.

Ramon Climent

Consell de Cent, 266 (tocant E. Granados)
Telèfon 23058 :: BARCELONA

VIES URINARIES
Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Proveu sortir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOLVRE

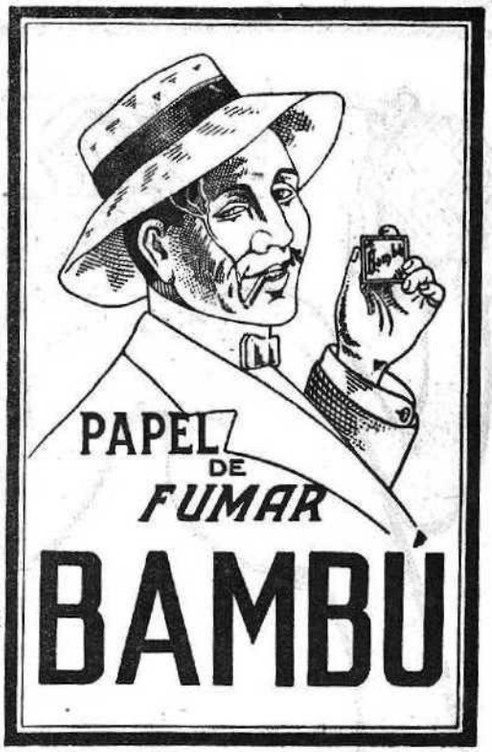
Vies urinaries: *Blenorragia* (purgaciona), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*) *prostatitis, orquitis, cistitis, gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis, vaginitis, metritis, uretritis, cistitis, anexitis, fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivré.** Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presencia del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. **Venda 5'50 ptes. caixa**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosi), *eczemes, herpes, ulceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses, eritemes, acne, urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Soivré,** que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, rescient, amb pocs temps, totes les úlceres, llagues, grans, floroncos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a l'organisme rastre del passat. **Venda: 5'50 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotencia* (manca de vigor sexual), *poluciones nocturnes, espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental, pèrdua de la memòria, mal de cap, debilitat muscular, fadiga corporal, tremolors, palpitacions, trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Grageas potenciàlis del Dr. Soivré.** Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la jovenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servar fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. **Venda: Pessetes 5'50 el flascó.**

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueix a *Oficines Laboratori Sòlvatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona,* rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenrotllament, tractament i guariment de les dites malalties.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibrería Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

1933

MADRID s'està convertint en una ciutat meravellosa. Va deixant d'ésser la Cort que era. Abans no hi havia més que uns grans palaus aristocràtics i inútils — d'una inutilitat tant manifesta que són tancats des del 14 d'abril en que llurs habitants fugiren a l'estranger i la gent no ha notat gens ni mica si estan habitats o no —i uns carrers desempedrats i bruts. La monarquia no passaba pels carrers. Anaba de Palau a Palau per les avingudes i els passetjos però els carrers, els autèntics carrers de Madrid no eren coneguts, només que en les nits de *juerga castiza* i prostibulària i llavors els aristòcrates que acompanyaben als reis o als prínceps, amb veritable coneixença del *metier* de les celestines, trobaben que era convenient que els carrers fossin estrets i foscos, perquè això els amparaba l'incògnit... Però la República ha fet per Madrid l'esforç d'una resurrecció. No deien que els Estatuts nacionals poden afeblir la vida comercial i distreta de Madrid? Doncs, cal fer de Madrid una gran ciutat que sigui el suficient atraient per a que la gent es vegi obligada a visitar-la. Té Museus, té perspectives de meravella, té ministeris, vida oficial brillant... I Madrid s'està convertint en una ciutat de meravella. Els llunyans terrenys de l'Hipòdrom es converteixen ara en una plaça magnífica que no farà altra cosa que valoritzar els voltants de la carretera de Chamartin de la Rosa i fer-ne un nou Madrid. L'estació d'enllaços ha de fer de Madrid el nirvi ferroviari d'Espanya: els dos cents milions que és gastaran per a la reforma del extraradi faran de la villa un pais de somni... Llur Ciutat Universitària, llur gran reforma exterior que obligarà a tirar daltabaix el Ministeri de la Governació i fer la gran plaça de la Puerta del Sol que va ésser somniada per qui la va concebre i per tant, la gran reforma interior, seran nous atractius de la capital de la República...

No hi tenim res a dir. Madrid, es una ciutat que me reix aquesta transformació. No ens dol l'avenç de Madrid Però...

I Barcelona? Hom veu Barcelona, aturada. Ja no és aquella ciutat de l'empenta viva, ja no és aquella ciutat de la vida múltiple, ja no és aquella ciutat que s'agrandeix i es magnifica per la pròpia voluntat dels barcelonins. Despres de l'Exposició del 1888 néix, ràpidament, la gran creixença de l'Aixamplis. Hom suposa que despres de l'Exposició del 1929-30 neixeria una ciutat magnífica... No, però, a Barcelona ja no hi ha l'inquietut d'abans. Els terrenys de la Diagonal — l'Avinguda del 14 d'Abril — són verges encara de les edificacions que han de enlairar la ciutat. A l'interior de la ciutat sembla que hagi quedat esmortuïda l'idea de la Reforma. Com sigui, la que tenia que enllaçar la Vía Laietana amb les Rambles. Però, és que Barcelona ha de restar com el dia d'avui?

Parlant, no fa gaire, amb el doctor Aiguader, integrat amb l'Alcaldia i coneixedor suara de tots els problemes municipals, parlava de les iniciatives que poden ésser realitats. Gran plaça pública, la Sant Josep — tret el mercat de Sant Josep—; grans edificis públics a la Diagonal que incrementarien la necessitat de crear noves construccions al seu voltant; noves tendències de constructivitat modèlica amb les cases-bloc... I sentiem una certa esperança. No és que hi hagi envejes baixes, no és que hi hagi competicions absurdes, no és que hi hagi d'haver una curça esbogerrada a la grandiositat ciutadana. Barcelona, és, potser, massa cap pel seu hinterland, però, Barcelona ha d'assolir la primacia d'ésser el port autèntic de la República. I per això ha d'anar realitzant la tasca d'una superació urbanística necessària. La República està fent de Madrid una ciutat meravellosa. L'Esquerra sola, ha de fer de Barcelona la veritable guia catalana. No hem d'oblidar que als pobles de Catalunya dels bons carrers en deian: carrers de Barcelona. I Barcelona ha de continuar éssent per a Catalunya, la pauta d'una gran ciutat internacional.

Aquest hauria d'ésser el propòsit de 1933, any en que hi ha eleccions municipals.

FRANCESC MADRID

Els monàrquics fugen de Villa Çisneros

La República va deportar uns monàrquics a Villa Cisneros i va deixar de vigilància el creuer Cànovas

Però, sembla que els monàrquics han tingut relació amb els monàrquics expatriats al Sur de França i els han proporcionat un balandre francès i han burlat la vigilància dels guardians.

Els que s'han fet escàpols són 29 i no posem els noms perquè sols de pronunciar-los ens fan fàstic. Ens sembla que la República és massa benevola i ja comença a ésser hora de que parem els peus a tota aquesta colla de galifardeus.

Hom diu que quan es van escapar cantaven allò de la Marina, que diu:

Dichoso aquel que tiene
su casa a flote, su casa a flote,
y allí en la orilla su camarote

Ja els donariem nosaltres un bon "camarote" i un bon cop de "garrote".

El "réivillon"...

...dels enemics de l'Estatut.

GLOSSARI

ANY NOU

No caldria escriure aquest Glosari. N'hi hauria prou amb ressuscitar el de l'any passat. Vosaltres ja no vos recordeu i us semblaria nou.

Però no sabem fer-ho això, ens mereixeu massa respecte. Y, si us respectem, no podem plagiar, ni que sigui plagiar-nos a nosaltres mateixos.

Confessem sinceralment que no tenim la cara tan groixuda com el noi Planes, que — segons diuen — viu de la literatura: de la literatura dels altres.

Dotze campanades. En finir la última, fineix l'any. No, no és un descobriment. Comprenem que no hem fet cap descobriment, puix tots sabeu que amb les dotze campanades de la nit última de desembre fineix l'any.

Dotze campanades, dotze grans de raïm: un per cada campanada. Sembla que això, aquest costum de menjar-se dotze píldores de ví, porta molta sort. Hi ha molta gent que necessita un xic de sort i la cerca per tot: àdhuc en el vi en píldores.

Es per això que la gent senzilla i de bona fe pensant en les fatigues, en els mals de cap, en els treballs de l'any que va a finir, preparen dotze grans de raïm en un platet, i, si poden una copa de xampany per a acompanyar el raïm. I esperen que el rellotge canti amb veu més o menys rogallosa, les dotze hores de la mitja nit. I pensen: any nou, vida nova!

Dotze batallades: dotze grans de raïm.

Un: salut.
Dos: llarga vida.
Tres: bons negocis.
Quatre: treball
Cinc: riquesa.
Sis: alegria.
Set: bondad.
Vuit: intelligència.
Nou: pocs deutes.
Deu: ...i si pot ésser, cap.
Onze:Pau.
Dotze: República.

Si en aquest instant obriu el balcó, a més de la veu de les campanes, oireu la veu de les sirenes dels barcos ancorats al moll.

I direu, plens de bona voluntat: any nou, vida nova.

Sense pensar que això no és possible, perquè l'any és nou, però no ho som nosaltres.

VIRAI

Demà, dissabte, compreu «La Campana de Gràcia»

A CAU D'ORELLA

En Casanoves, la vedette d'aquests dies, corre un greu perill. No voldriem pas estar al seu lloc.

En el sopar que li fou ofert en honor seu, el jove (?) poeta Josep Maria Segarra i Creixells no va deixar de mirar un sol instant la impressionant ondulació Marcel que l'ex alcalde accidental lluia aquella nit.

⁂

El Sr. Ibáñez avisa a tots el fabricants de bombes, de fer gran atenció en la manipulació dels artefactes que tant dignament fabriquen, car l'explosió d'un d'aquestos, li ocasiona greus mals de cap, i el compromet davant l'opinió pública.

Vuits i nous i cartes que no lliguen

AI QUE PATIRIEM!

No recordo a quina República Sud Americana, acaben d'implantar una llei, castigant amb presó, tot comerciant que en el redactat de les seves ensenyes, albarans, anuncis, etc. s'hi trovin faltes d'ortografia.

Aquesta llei, ha entrat ja en vigor en aquesta República.

Els que l'han implantat, diuen que les faltes d'ortografia són un atentat al bon gust, a la dignitat d'una ciutat, i de tots els ciutadans.

Si aquesta llei, s'implantés a Catalunya, hauríem de construir més presons, que esglésies hi han a Barcelona...

SUCCÉS SENSE IMPORTANCIA

S'han escapat varis deportats de Villa Cisneros. Es quelcom de còmic...

"La fuga és impossible", deien els diaris, "el mar per davant, el desert per darrera".

Lo que es vàren descuidar de dir, es que per els costats, hi havia la porta d'"escape".

Uns quants monàrquics menys a la possessió espanyola, no és cap desgràcia...

Uns quants monàrquics més a Espanya, tampoc s'hi consideran.

N'hi hi han tants, i sobretot tant significats per la seva impunida actuació que aquests "escapats de prisión" no ens poden fer cap por.

Ens en fa més alguns republicans d'ocasió, alguns republicans de Reial

Ordre, que en els ministeris, en les oficines municipals, en les redaccions dels periòdics, fan una obra tan nefasta per a el nou règim, que voldriem que seguint l'exemple dels parents de Villa Cisneros, es fuguéssin d'Espanya, ja que no hi ha manera de fer-los marxar.

POLICIA CIENTIFICA

La policia del senyor Ibàñez segueix com de costum recollint llaurers.

Una detonació que és feu sentir al carrer de Mallorca, va bastar per a que la policia descobrís una fàbrica de bombes al "por mayor" que hi havia allí installada amb els últims perfeccionaments que requereix a n'aquesta indústria. Es veu que era una fàbrica acreditada, puix la excesiva producció que hi fou trobada, ho acreditava ben bé prou.

Es veu que deuen tenir molt bons clients.

Si fins crec que hi havia a la porta un d'aquells escuts que diuen: "Proveedor de la Real Casa".

ON EL POSARAN?

Veig que han tret aquell bust d'en *Julio Verne* que havien posat a la Diagonal i Passeig de Gràcia, i que va resultar ésser l'Unamuno, però que el feren servir de Pi i Margall...

Ja està bé que (l'hagin tret. Però, ara ve lo pitjor...

On el posaràn?

Al Parc?, no... ja n'hi han prous de monuments. A Montjuïc? Tampoc. Està ja ple d'estàtues...

Es inútil pensar en cap carrer de Barcelona, farcits de mones de Pàscua...

Jo tinc la solució.

Un lloc admirable per aquest famos bust, allà on vertaderament deu estar collocat, és, sens cap dubte, al Camp de la Bóta.

El poble de Barcelona, tindria una explossió... d'alegria...

REINCIDENCIA

Lluís Plandiura, torna a comprar cuadros als pintors, i terns a tots els Sants Valers que es presentin, perquè és un home que no es pot passar de l'art "L'Aaaaaart!, oh l'Aaaaaaart! i què m'agrada l'*Harth*...

Em vaig vendre la meva collecció, i ara no puc viure tranquil...

Tinc remordiments..., a les nits no dormo — diu el colleccionista.

I mireu, com aquest "amateur" donant prova del més gran amor a l'art, comença altre volta a protegir pintors i escultors en espera de que algun dia en pagament a la seva bona obra, i per a fer un vertader favor a Barcelona, li cedirà la nova collecció per alguns "cotxinos" milions, perquè ell, sempre ha dit, que al fi i al cap, el diner no fa la felicitat...

ANEM.

Cinc de barreja i bon profit

LA MURCIANITZACIO DE BARCELONA

No comprenc com s'ho deuen fer a Múrcia. La seva població, ha emigrat en massa cap a Barcelona, i la trobareu en massa en els nostres hospitals, en els asils, i a totes les oficines de beneficència municipal.

En una d'aquestes oficines, a on és procura al malalt, l'assistència mèdica gratuïta, és veu cada cas de murcianisme agut, que enterneix.

L'altre setmana, un vehí de Mazarrón (aquest és un poble on ja no hi queda més que l'alcalde, el cacic) va presentar-s'hi un *Murciélago* demanant un paper per a que un metge anés a visitar un germà seu malalt.

—On viu vosté?

—No tengo aun casa—respongué el "pobre de solemnitat".

—Com pot ésser això? Be deu dormir en algun lloc?

—Llegué ayer de Mazarrón...

Un altre cas.

A la mateixa oficina, hi anà un altre murcià, demanant també assistència mèdica per el seu pare. Se li donaren els papers necessaris per a que els portés al metge que se li indicava.

—Cuàndo vendrà el médico?—va preguntar.

—Seguranent desseguida que vostè le dongui el paper.

—Es que el enfermo no llega hasta mañana por la noche...

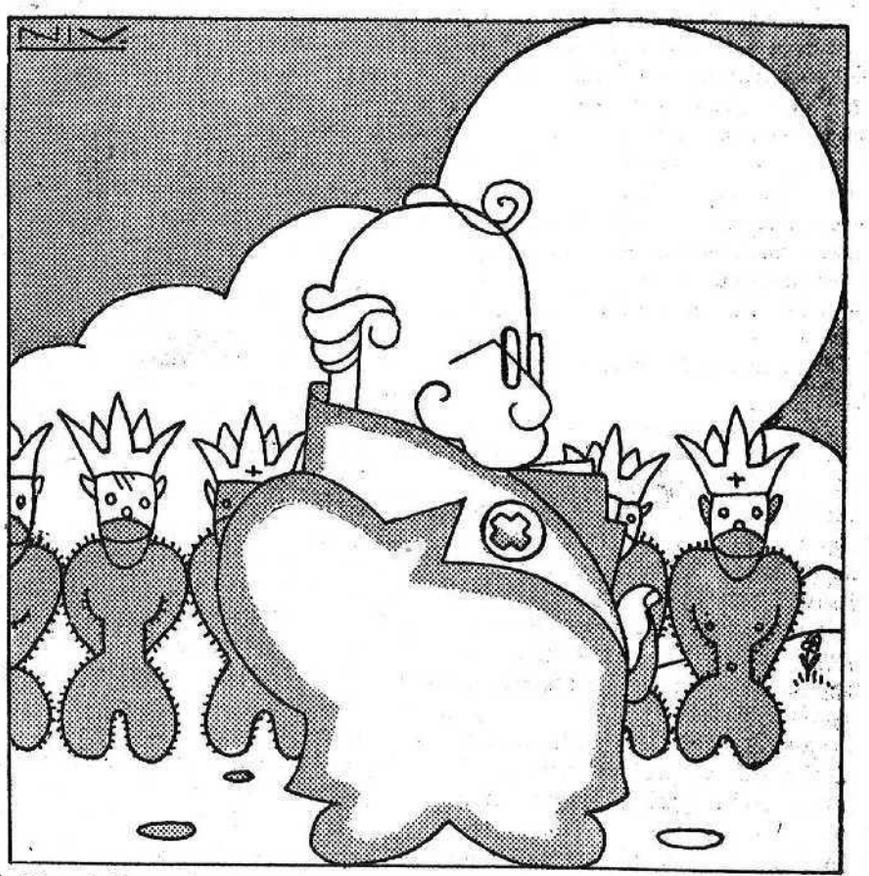
Comentaris? Ninguno. Ya los hará el lector (que diu "El Diluvio").

El graciós del cas és que hi han molts fills de Barcelona que estàn esperant tanda per a entrar al Clínic o a Sant Pau i no ho poden fer, perquè la gent de Murcia tenen aquests establiments monopolitzats...

I això no pot continuar.

Es pot ésser humanitari, però mai en perjudici de nosaltres mateixos, que la vertadera caritat comença per sí mateix.

LL. ULIES.

El dia dels reis

El Emperador: —«Queridos amigos y correligianarios». Aquest any, com l'any passat, els *reis* no passaràn; però ja hem teniu a mi que és lo mateix.

—Els monàrquics s'escapen de *Villa Cisneros*.
—Si haguessin estat amb nosaltres a *Bata* no s'haurien pogut fer escápols.

Reis rics i reis pobres

Quan hi ha pocs anys i poca experiència; quan plens d'encís i d'emoció sentíem com ens bategava el cor davant d'aquell munt de pobles amb muntanyes de suros i nevats de farina, ens miràvem amb una gran tendresa i una gran illusió a aquells tres homes — blanc l'un, negre i ros els altres—que s'apropaven al neixement a oferir al Déu infant.

—Aquests tres senyors, veus?—ens deia la mare—demà et deixaràn joguines al balcó.

—Sí?—féiem nosaltres—. Tots tres?

—Tots tres... Això si ets ben bon minyó.

I a fe que ho érem. Aquell vespre no protestàvem per anar a dormir aviat.

Teníem una por i una alegria. Sabiem que als nois que trobaven desperts passaven de llarc per casa seva i ens tapàvem de cap i tot. No dormiem, però. Conciliar el son era cosa molt difícil. Em desvetllava el goig i comptàvem les hores, els minuts, els segons.

Tapats amb flassades i llençols, ens semblava que oíem les músiques de què ens havien parlat. I se'm figurava veure com algu—els criats, segurament—s'enfilaven al balcó. I teníem paraules de prec per a què res no succeís a aquells bons senyors que nosaltres imaginàvem dalt d'unes escales llargues, molt llergues, i plens els braços de presents.

A l'endemà al matí, anàvem al balcó. I s'hi n'hi trobàrem de joguines! Després tornàvem al pessebre i encara veíem aquells tres senyors. La mare ens deia que ja havien complert la seva missió, i que anaven a donar compte al Déu infant de quins eren els nens que s'havien fet mereixedors de les seves generoses obres.

I així, contents, satisfets del comportament d'aquells tres senyors de diferent color, començàven a fer rodar les joguines pel pis un tren, una bicicleta, un cavall de cartró. I com que els reis s'havien distret de durnos alguna cosa per avisar el nostre pas, no ens cansàvem de cridar:

—Ep! Aparteu-se, que vinc jo! Mec! Mec!...

Fins que el pare, atabalat, ens imposava silenci, un silenci que ens sorprenia molt. Per què estava atabalat el pare? Per què no reia com nosaltres, com la mare, com tothom? Per què passava comptes i escrivia al dietari, aquell dia?

I baixàvem la veu. I anàvem a una marxa prudencial pel pis. El nostre "mec! mec!" era suau i respetuós.

***

Quan hem ocupat el lloc el pare i hem sentit els mateixos "mecs! mecs!" en boca dels nostre fills, tot passant al dietari l'import de les joguines que hom atribueix a aquells tres senyors, hem meditat una mica i hem convingut que tant mateix és ben ximple el món.

Què vol dir la festa dels Reis? Per què se les ha d'enganyar a les criatures? Per què no se'ls ha de dir la veritat? Per què no establim una festa semblant, però que en lloc de "Dia de Reis" se'n digui "Dia de la Illusió", i els infants vegin fins on arriba el sacrifici dels pares?

Alguns sentimentalistes diràn que allò, aquella innocència, aquella mentida que l'Església no sols permet sinó que fomenta, és una cosa lógica i natural. Que és el dia de més goig per a l'infant.

El dia de més goig per a l'infant! Per a l'infant fills de rics. Per aquell noi o noia que no ha de fer més que demanar.

Però, en canvi, per als fills d'obrers sense feina o d'obrers de jornal escàs, per a aquests no n'hi ha d'alegria. Per a aquests sols hi ha ambició.

Recordo, com si fos ara, que un any, un nen que vestia devantalet, feia rodar un cercle que duia un timbre, mentre pel seu costat passava un automòbil que menava un nen que sens dubte pertanyia a gent de condició

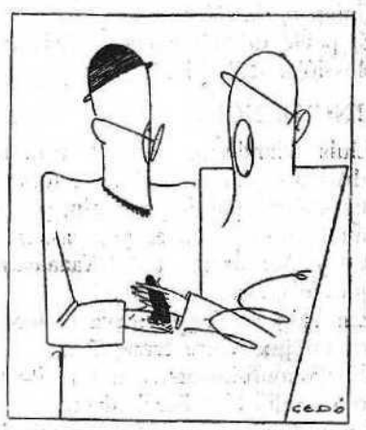
—Veus, mama?—deia el del davantalet. Un automòbil així volia jo. Per què no me l'han portat els reis, si ho vaig posar a la carta?

I la mare, mossegant-se els llavis, pensant, segurament, fins on arribava el pressupost, va contestar:

—Es que aquest nen, sap?... ho ha estat molt de bon minyó.

—Es que aquest nen, saps?.. ho ha dit nosaltres—és fill de pares que no els atabala res ni escriuen al dietari; és fill de pares que no coneixen la misèria ni el dolor.

AGUSTI COLLADO

—Un altre vegada en vaga?
—Si noi, estaba en una fábrica de bombes i resulta que m'explotaben...

—Ai las! m'ha passat un altre any sense governar.

Mercat polític

(A partir d'aquesta setmana queda obert al públic aquest nou mercat de la política. Serà una mena d'encant, de subhasta, de safareig. Hi haurà de tot: xafarderies, paraules dels nostres homes, rumors d'aquells tan sensacionals... Es a dir, un va i tot humorista que més d'una vegada els enternirà. Ja ho saben, doncs. Acabem d'obrir la nostra parada del Mercat. Apa, senyors!, qui no vulgui res que "circule". Quant ne donen d'aquesta "bola"? I d'aquest "reclam?)".

EL PRIMER COMPRADOR

—Escolti, jove...

—En vol un ral?

—Digui, senyora.

—Quant val això?

Caram! Una casaca de ministre! Val molt!

—Fugi, home! Valia... Però, ara...

—Es car.

Jo ho vui per baieta..

—Doni-me'n... tres rals.

—Què diu, ara!

—Li falta un troç al darrera

—No en faci cas. El vàrem retallar. Hi havia la mostra d'unes hores d'angúnia...

—Prengui-ho, vaja... Encara no m'he estrenat.

I la dona, satisfeta, se'n va, pensant-se qui sap el tresor que ha comprat.

El dependent queda "la mar" de descançat.

NUMEROS I MES NUMEROS

Al Parlament de Madrid s'ha parlat de números. Al de Catalunya, també. I, per no ésser menys, parlaren de números els homes del nostre Ajuntament.

Per cert que, en aquest darrer, el senyor Solà de Cañizares va dir que l'Esquerra havia despès massa de diners en obsequis i viatges.

Pel que es veu "El iluso Cañizares" vol que quan vingui un forasser el portem a passejar pel "parque" — a peu, naturalment—, i amb un llenguet sota el braç amb què entretenir les feres i els peixets. I, per tot banquet, un "civil" amb pa i tomàtec.

Amb tant parlar de números el cap ens roda, formalment. De totes maneres no hem perdut l'ús de raó i encara sabem de memòria allò de:

"Dos y dos son cuatro,
cuatro y dos son seis..."

Per molt que el senyor Solà de Cañizares cregui que ens descomptem.

UN DIPUTAT QUE MAI NO HAVIA VIATJAT

—Cregueu que ja tenia ganes que l'any acabés — deia un diputat per Catalunya del Parlament espanyol.

—I això? Què no us han anat bé les coses?

—Prou. Però estic atabalat. Entre discussió d'Estatut i "quòrums", mireu que me n'he fet un tips de viatjar.

—No us agrada?

—Em mareja. I això que sóc d'aquells que per no marejar-se viatjen amb una pedra a la mà. M'ho va recomanar un metge...

Ves per on l'actitud innocent d'aquest diputat podia haver donat un mal resultat.

Ens esgarrifa el pensar que hauria passat si no haguessin trobat l'autor de la pedra llançada, fa algun temps, contra el banc blau.

La sospita, indubtablement, hauria recaigut sobre aquest infeliç diputat.

I això que es tracta d'un home incapaç d'esquivar, per no ofendre-la, una mosca que li pessigolleigi el cap.

UN SOLISTA

La gent de la Lliga té mala veu. Es un orfeó que no fa gaire forrolla al Parlament. Desafina. Sobretot Ventosa i Calvell fa cada gall que hom, des de la tribuna, més d'una vegada ha sentit la temptació de llançar-li un gra de moresc.

Però com que entre el dolent sempre hi ha alguna cosa aprofitable — i en el mercat de la política potser més que enlloc—, resulta que la cosa aprofitable d'aquest tristíssim i lacrimògen orfeó és el solista senyor Valls i Taberner. L'altre dia cantava, aquest senyor. I els seus companys de minoria feien, a boca tancada, l'acompanyament.

Orfeó.—Mm!.. Mm!..

Valls i Taberner.—(Amb veu clara i ben timbrada).

Parlar de llibres, senyors,
és cosa que dignifica...

Orfeó.—Mm!.. Mm!..

Valls i Taberner.—Si tots ho feien com jo guanyariem una mica.

Orfeó.—Mm!.. Mm!..

(Les veus es van perdent)

Ventosa i Calvell.—(Amb una veu que no se'l sent del coll de la camisa). —Té cops amagats, aquest xicot!

A Valls i Taberner no se li ha de donar moresc. Se l'ha d'aplaudir sinceramente.

TINET

COM ACABA L'ANY 32 I COMENÇA EL 1933

El primer d'any del ric

El del pobre

Per lo que servien les bombes d'abans

Del primer pis d'enfront

DIALEG DE NIT DE REIS

El pare.—A dormir aviat, nen. I guardaràs força d'obrir els ulls en tota la nit.

El fill.—És que el noi del confiter m'ha dit que els reis no...

El pare.—El noi del confiter és un ximple. A dormir!

El fill.—Vol dir, papa, que em portaràn l'*auto* gran que vàreig demanar-los-hi? Oh, què content estaré si m'el porten!

El pare.—El *gran, gran,* no sé si el podràn portar. Com que era al "*Siglo*" i ja saps que s'ha cremat... Però no t'apuris; els reis són poderosos Ho saben tot.

El nen.—Doncs si són poderosos i ho saben tot, per què no evitàren que es cremés el "*Siglo*" i em portaven l'*auto* gran, abans que es cremés?

El pare.—Mira, noi, preguntes massa. A dormir y a callar.

El nen.—El llit és dur, papà. La minyona no té cura de rés. Se n'ha anat sense volguer-lo fer. I demà no tindré el trajo planxat per anar a lluïr les joguines al carrer...

(El pare resta pensatiu.)

Tantes que n'em tingut de noves i cap va be. Quant tu t'en vas a l'oficina, papà, jo em trobo sol. Ella sembla la mestressa de casa.

(El pare ha esdevingut trist.)

Oi que jo, quant tenia mamà com els altres nois...?

El pare.—A dormir, preguntaire... Tot això t'ensenya el fill del confiter?

El nen.—No t'enfadis, papà.

(El nen acarona al seu pare).

Per què no fas una cosa que et diré?

El pare.—Què vols, diable?

—El nen.—Per què no els hi escrius tu que en faràn més cabal? Per què no els demanes una mama per a mi, tant que l'estimariem tu i jo? Es moriria d'enveja el fill del confiter d'abaix...

el fill resta a dormir. El pare esbrina sense moures els recons de la cambra com si cerques algú que no hi es... que abans hi era, però que no ha tornat...

DEL SISE PIS D'ENFRONT LA MATEIXA NIT

La mare.—Quina mania teniu la canalla e npreguntar. Per què ho vols saber tot això?

—El noi.—Per a rés, mare. Però em fa estrany que els reis, siguin bons, com tu dius, i facin les diferències que fan.

La mare.—Jo què sé, fill meu...

El noi.—Vós mare, ho sabeu tot. Les persones grans, ho saben tot. Jo, quant sigui gran, també ho sabré tot.

La mare.—Per això mateix, ara ets petit, i calla.

El noi.—Qui els paga els reis?

La mare.—Què vols dir?

El noi.—Els reis, d'on treuen els diners per a comprar joguines?

La mare.— Jo què sé... Les fan ells, les joguines.

—El noi.—Pels nois bons?

—La mare.—Sí. Pels nois bons.

El noi.—Doncs jo soc més bó que el noi dels propietaris.

La mare.—I què vols dir?

El noi.— El noi del propietari va desplumar el seu canari i el va llençar a la eixida. Jo l'he recollit, vós l'heu cuidat, i ara és bonic i està bé.

La mare.—Es cert, tu ets millor que el fill del propietari.

El noi.—Doncs, si el reis tenen les joguines pels nois bons, por què no em donen a mi les mateixes que a ell?

La mare.—Per que... Ja et respondré un altre dia.

El noi.—No, mare, no; ara! El noi dels propietaris demana una bicicleta amb rodes de goma, i estic segur que li portaràn. Jo demano un abric o unes sabates per que pel carrer venént diaris tinc molt fred i.. vol dir, mare, que m'ho portaran?

La mare.—Són tant pobrets els reis enguany, fill meu!

El noi.—Els reis d'Orient sempre estant rics.

La mare.—De vegades, no poden fer lo que voldríen...

El noi.— Sempre m'heu dit que podien fer-ho tot. Són falços els reis també. Si pogués, els escupiria la cara.

La mare.—Què dius, fill meu?

El noi.—Sí. I els diria que ja no vui ésser bó mai més. Que valia més ésser dolent. Que són dolents ells també. Que als nois dels pobres no ens volen donar rés...

La mare.—Calla, home, calla; pot ser que aquest any...

El noi.—No! Aquest any no, com els altres. Sempre m'han enganyat. Quan el pare treballava és vàren portar millor amb mí.

La mare.—Ho veus?

El noi.—Llavors no em feia falta. Es ara que els voldria. Es ara que estem pobrets i no ho podem comprar. Jo els maleheixo tots els reis. Tots. No n'estimo cap. Morin els reis! Tots!

La mare.—Noi! noi!

El noi.—A vos, no. A vos us estimo més encara. I si jo fós els reis, a vos si que no us faltaria rés, tant si treballaveu com no!

IVAN

I per lo que serveixen les bombes d'ara

Art i artistes

CIRCOL ARTÍSTIC

Pot ser que per estar ideològicament molt allunyats de l'autor, les pintures de l'artista madrileny en Josep Gutièrrez Solana ens han deixat un regust agre que la mestria més depurada no fora capaç d'esborrar si fiés els mateixos assumptes per a demostrar-se.

Si té més a més, l'indubitable talent de l'expositor no és tant gran com vol suposar-se, resulta francament destetable l'obra portada a cap.

Sembla talment que En Gutièrrez Solana hagi perdut el sentit de la ponderació doncs la seva inspiració fluctua entre les tétriques professons, amb cucurulles, ciris, cadenes i altres estris antipàtics i escenes de prostibul buit, baix i barroen. Tot plegat per a fer perdre l'afició a la pintura si els pintors no cerquessin fons l'inspiració més pures o, al menys, més nefes.

Mancariem a la veritat si diguessim que les teles no estàn ben pintades, i per això precisament és llàstima qu'en comptes de cercar motius pictòrics on hi ha bellesa latent que l'artista deu plasmar vagi a la recerca de ço que ja de per sí mateix és innoble o al menys d'un gust pèssim

GALERIES SYRA

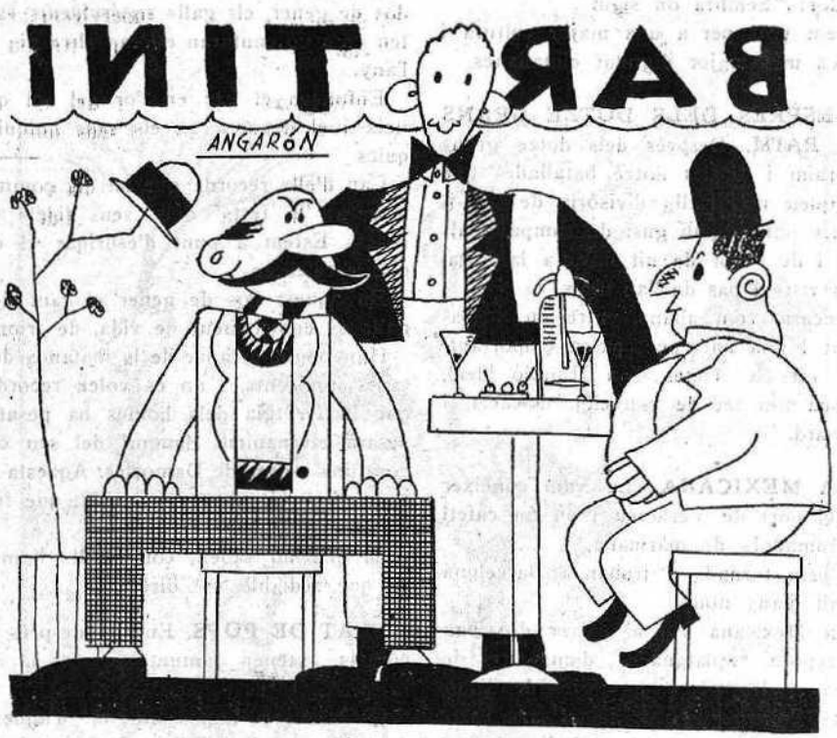
Avui cal que parlem d'un "amateur" de la pintura si per tal entenem un que no en viu; ara si judiquem per les obres presentades cal enquibir en Carles Reynals en mig dels professionals que saben lo que's fan.

Amb procediments extrictament personals, utilitzant al ensemps el color, l'aigua-tinta i el llapiç litogràfic aconsegueix efectes insospitats, més remarcables quant es tracta de paisatges amb tonalitats càlites i ombres acurades; així, els que ell anomena dibuixos acolorits tenen mantes voltes tota la vàlua d'una obra acabada sense que hi manqui res per a reeixir en la recerca d'una emoció estètita total i perfecta.

En Josep Amat té una nombrosa collecció exposada; la major part de les teles, paisatges catalans i gernacions de poble en festa. Ben vista i perfectament executada, tota l'obra de l'Amat té un valor positiu que fa preveurer un brillant esdevenidor per aquest pintor, un dels que més promet enguany.

BORIEL

—La setmana propera parlarem de les exposicions que han fet els dibuixants de casa, en Bosch i l'Opisso, tots dos mereixedors de què s'en parli amb calma.

—L'unamuno ha estrenat a Madrid "El otro"
— I qui deu èsser aquest "otro"
—¡Home! En Royo Villanova segurament

Com haurien d'anar els reis d'enguany

FITXES

ANY NOU. TARGETA. Desitjo bon any nou als amics que em cerquen setmanalment en aquest reconet del setmanari: L'ESQUELLA DE LA TORRATXA. Alguns d'ells m'han fet avinent que el meu treball seria més eficaç en altres llocs. Per què?

Creiem encara en la paràbola del sembrador: "Sembra on sigui".

Fem vots per a una major cultura i per a una major dignitat ciutadanes.

DESPRÉS DELS DOTZE GRANS DE RAÏM. Després dels dotze grans de raïm i de les dotze batallades que marquen una ratlla divisòria de vint-i-quatre punts, amb gust de xampany als ulls i de sabor de nit nova a la boca, hem vist el pas de l'au fènix.

Encara, com abans, entre un acabament i una naixença, passa emportant-se'n vers les cimes d'un Hiperió ideal, el seu niu fet de canyella, d'acàcia, i de nard.

LA MEXICANA. La vam conèixer en el port de Veracreu i en un cafetí de fumadors de mariuana.

L'hem tornada a trobar a Barcelona la nit d'any nou.

La Mexicana viu al carrer d'Aribau on reposa, "aplatanada", d'uns anys de lluita en les terres petroleres de Tampico. Ha conegut gent de les cinc parts de món i sap parlar de treball i de capitalisme de la faisó esbojarradament apassionada amb que en parla una dona que ha vist tirar l'or i morir desagnant-se en les grans explotacions.

Ara parla del seu repòs i de la seva pau actuals com estirant-se damunt les paraules. Aquesta nit però, perquè no dir-ho?, és l'única nit de l'any que sent un xic de melangia dels "botxinxes" dels cafetins de Veracreu, quan ella dançava damunt les rialles cruixents dels mariners enyorosos i dels azteques felins, embriagats de mariana.

CANTS DE GALL. A l'alba del dia dos de gener, els galls supervivents canten com no cantaran en cap altre dia de l'any.

Enfonsen el bec en l'or del sol que neix i el degoten en els seus quiquiriquics.

Cap d'ells recorda que un dia commemoraran la festa dels seus fidels difunts. Estem a punt d'esbrinar el dia que la celebren.

En aquest dos de gener el cant dels galls és egoïstament de vida, de triomf.

Han pogut escapar de la matança dels sants innocents, i no és volen recordar que la ferotgia dels homes ha pesat i pesarà eternament damunt del seu cap com una espasa de Damocles. Aquesta cita erudita, té tanta popularitat, que fins els galls la saben.

El que no saben, com molts homes, és què rediable vol dir!

PLAT DE POPS. Encara, després de cuinats, extenen damunt del plat la rúbrica difícil dels seus tentacles.

Quin abraç impossible el d'aquests dos! Mascles l'un i l'altre? Quina lassitud infinita en l'estirament d'aquesta carn esparracada, plena de ventoses!

Ens sadollem d'una llum verda, marina, llefiscosa, una llum de gran fondària. Ens arriba del fons d'un mar atapaït de sargassos i ens envia el pop pare com una maledicció. Els nostres ósos n'havien de crüixir i no en cruixexen.

El plat de pops té nous sabors: un sabor d'ona feta carn, un sabor d'acaronaments lligats: fragilitat que no es trenca, besos enganxant les cares.

D'UNA FELICITACIO D'ANY NOU.

Ens l'envia el poeta colombiá Gregori Castañeda Aragón. Aquest fort poeta prepara un llibre que és dirà: Retalls de guerra. Recordi's que Colòmbia i el Perú es preparen bèllicament. Va una nota del proper llibre. Ocupa el lloc central de la felicitació:

"Les mares dels combatents, senten la vanitat del cavall de Troia. Han portat soldats dintre del ventre".

Oh, aquest bellicisme!

AL NOSTRE COMPANY LLUIS ELIES. Heu llegit el darrer número de "Monde"?

En les parets de París hi ha uns cartells dels Vells Combatents Pacifistes Preguen: "Pares: no compreu joguines militars!". Company Lluís Elies, heu d'afegir aquesta campanya a la campanya que tan brillantment aneu fent contra la guerra. Desmilitaritzar, en quan es pugui, els infants.

Els Reis els podien portar joguines militars: soldats, fusells, canons, metralladores, tambors, trompetes.

La República ha d'inculcar-los l'odi a la guerra.

Ho sentim per tu, velleta, que trobem al Metro molts matins, i que portes al mercat els bells castells que et fan menjar. Canvia. Fes bells edificis per a viure en comú.

Hem de voler arreconar l'esperit de combat. Que aquest és l'esència i l'eix de la nostra vida? De què ens serveixen set mil anys d'història i de civilització si no podem encaminar la nostra lluita d'homes vers fites més nobles que les de matar-nos bojament, inconscients, embriagats de paraules?

Diguem com a París: "Pares. No compreu als vostres fills joguines militars".

I que en la campanya catalana contra la guerra, tan bellament, com hem dit, empentada pels vostres articles, company Lluís Elies, no hi manqui el que és precís: fer que l'infant entengui què és la guerra.

Tenim dades per a conseguir que una imaginació infantil s'emporti de la guerra la imatge autèntica.

Ramon VINYES

El que ens haurien de dar els reis... Si encara n'hi haguessin

A Francesc Macià

Una Catalunya cada dia més rica i plena.

A Jaume Aguadé

Temps per a, sense deixar de vetlla els interessos de la ciutat, escriure un nou llibre.

A Vidal i Guardiola

Un jo-jo jer a passar millor el temps a les sesions del Parlament.

A Pius Davi

Un amic que li faci veure que les mans d'un actor no han de estar sempre en la butxaca.

A Maria Vila

Un crític que li digui que és l'actriu més ellegant del mon, perquè als crítics no els vé d'una mentida.

A Lluis Companys

Una Catalunya ben republicana i sense Instituts Agricoles de Sant Isidre.

A J. M. de Sagarrra

Aquella camisa de Roseta Rodrigo, de la qual, si ens apreten massa, contarem la història.

A J. M. Planes

Que no aboleixen la prostitució, que surtin moltes comèdies per a poder pispar-les, i un *abono* a La Criolla".

A Rosend Llates

Unes lletres... de canvi.

Al mestre Martínez Valls

Ganes de treballar i una nova *Cançó d'amor i de guerra.*

A Josep Canals

Una temporada catalana, perquè sense ell això va molt malament.

A Lerroux

Trobar qui et desempellegui dels lerrouxistes.

Als lerrouxistes

Trobar qui els desempellegui de Lerroux.

A Josep Llimona

Una temporada de teatre líric català en la qual tot siguin èxits.

Al bisbe Irurita

Una temporada a Villa Cisneros. Com més llarga millor.

I si pot ésser, que no torni.

Al nostre Opisso

Que visqui molts anys, per a bé de *L'Esquella* i dels seus admiradors.

A Lluis Capdevi'a

Una collecció d'*El Be Negre* i una altre del *D. I. C.*, en paper higiènic.

A Cambó

Que la gent perdés la memòria.

Al senyor Plandiura, amant de l'art

Una altra collecció... per a tornar-se-la a vendre.

Als propietaris del Liceu

Un xic de bon sentit, que mai ve malament.

Al senyor Anguera de Sojo

La dimissió.

Al senyor Moles

El mateix que al senyor Anguera de Sojo.

Al senyor Ibáñez

El mateix que al senyor Moles.

A Joaquim Montero

Una altra comèdia... o sigui: un altre èxit.

A Catalunya

República, escoles i treball.

TELO ENLAIRE

ROMEA

Van per un altre. Toca—segons diuen—el torn, a Josep Maria Planes.

Suposem que tindrem obra per dies. El senyor Josep Maria Planes mai va sol. Amb bones ajudes és pot anar lluny.

L'obra porta un títol ja conegut: "Estimar". Primer fusellament. El títol és de Paus Geraldy.

COMIC

Glòria Guzman!.. Glòria Guzman és com una campaneta que toca a glòria. Que el madrigal no és molt reeixit?

L'hem fet després d'escoltar les revistes madrilenyes a les quals Glòria Guzman dóna la seva gràcia.

La culpa no es nostra.

—Que m'en diu del assumpte de la Comarcal.
—Que vol que li digui, és allò de *a la justicia prender.*

VICTORIA

Estrena de "L'Aliga Roja", en castellá.

L'obra de Victor Mora i de Martínez Valls té molt més dret a pujar als escenaris que moltes obres que ens envien d'allà...; àdhuc que: "La dulzaina del Charro".

NOU

Segueix l'èxit de "La Señorita del Saxofón", Roure-Cotó.

Una anècdota per a parlar del Teatre Nou, o millor, de l'obra de Roure.

L'explica un actor que va presenciar l'entrevista Roure-Vinyes a la Societat d'Autors.

Roure no necessita presentació. Es l'autor de "La Reina ha relliscat", Ramon Vinyes fa versos, fitxes, i escriu uns drames que s'estrenen de tard en tard i que li donen tres pessetes de dret d'autor.

Roure anava a cobrar molts duros. Ramon Vinyes anava a cobrar un grapadet de cavolla que fa tres mesos que li reté "La Sociedad de Autores Españoles" i que no hi ha mitjà de cobrar-lo.

El qui ens conta l'anècdota ens diu que va veure en Vives el desig d'ésser vodevillista sonor en lloc d'autor dramàtic, com és ara.

Veurem en el Teatre Nou alguna obra sonora Roure-Vinyes?

S'hi podrien fer bons comentaris!

OLIMPIA

Albiradora temporada de circ.

Senyalarem, en el número vinent, alguns artistes ben notables.

Res més de teatres a Barcelona. Pel·lícules i anar tirant.

WORK

ESQUELLOTS

S'han donat de baixa del Partit Catalanista Republicà una llista de senyors que no ha fredat perquè no eren gaires.

No sé pas quants en deuen quedar.

Quatre gats i gràcies!

⁂

Els madrilenys com a gran notícia publiquen el descobriment d'una bomba.

Després volen competir amb nosaltres i nosaltres sempre anem al davant.

Ja ho veieu, aquí es descobreixen a milers.

Ara que també hem de dir que no ho ha descobert la policia, ho ha descobert la casualitat d'explotar-ne una i al sorroll de la detonació va ésser la gran ecatombe.

⁂

Les Corts Constituents han votat durant l'any 1932 tres-centes lleis.

Els catalans tindrien que rivalitzar amb els madrilenys, amb quantitat i calitat. No en va tenim la fama d'actius.

⁂

A la presó de Madrid uns presos utilitzant el nom d'En March es fan portar un espléndit banquet. Quant es té crèdit fins a la presó et porten el que vulguis.

⁂

Als pasillos del Palau de Justicia hi ha una demanda de divorci presentada per un matrimoni de més de 60 anys cada u.

Hi ha hagut comentaris per a tots els gustos.

⁂

El darrer bandit romàntic Florez Arocha ha estat mort per els guardes civils.

Però, és veu que ell no tirava pas amb "flores" ja que de la batuda resultà mort un guarda i un altre de ferit.

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20 BARCELONA Telèfon número 18692

OBRES COMPLETES
d'Ignaci Iglesias

ELS VELLS * FRUCTIDOR

Amb un pròleg de PERE COROMINES

Vuitè volum — 5 pessetes

DICCIONARI
Català-Castellà
Castellà-Català

Per A. ROVIRA I VIRGILI

Preu: 15 pessetes

NOTA. Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorguen descomptes.

Restaurant CASA JOAN

El més popular i acreditat

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA
(Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23 Telèfon 23692

TEATRE COMIC

PALAU DE LA REVISTA

Avui, divendres, èxit sensacional de la primerissima «vedette», de fama mundial GLORIA GUZMAN i de l'actor còmic Rafael Arcos, amb la revista de Vela, Sierra i mestre Alonso,

MI COSTILLA ES UN HUESO

Mobles i Matalassos

A TERMINIS i SENSE FIADOR

Carrer Santa Anna, 18 - Barcelona

TEATRE VICTORIA

COMPANYIA DE LLUIS CALVO

Avui, divendres, tarda, a les quatre i mitxa

LA DULZAINA DEL CHARRO

Nit, PEPE GALLARDO, i segona representació de

AGUILA ROJA

DICCIONARI Català-Castellà Castellà-Català

Per A. ROVIRA I VIRGILI Preu: 15 ptes.

ROYAL CONCERT

Marquès del Duero, 106 - Telèfon 20384
Direcció artística: LEOPOLD MORAL

El Music-Hall de les cares boniques

Cabaret d'1 a 4 matinada

ORQUESTRINA REMEN WARTY i P. GALLO

BA-TA-CLAN

Marquès del Duero, 85 - Tel. 31374
Tarda a les 3,30 ::: Nit a les 9,30

Avui i dies següents: FORMIDABLES DEBUTS

Vera Frey - C. Marin - Marina López - Delvo and Delva

Zynaray et Moniela - EMILIA PRAXEDES

Tots els dies un alegre vodevil - Dancing d'1 a 4 matinada

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PELOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

EROTYL

Especific de l'

ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)

(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pérdues seminals); de la Feblesa y molt eficás per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glándules intersticials. Produeix plurigiandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament exciant.

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacológics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telefon 18631

Preu: 21'75 ptes.

Caruso, Fleta, Tito Schipa, Pau Casals, Sagi-Barba, etc., etc.

Totes les celebritats impressionen en discos

La voz de su amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

Tots els anys ells venen, i jo no tornaré mai més